

کتیبه با زمینه زر و مزین به گل‌های الوان با حواشی شکرگرف
موضوع و لاجورد، مجدول مذهب و مشکی، مصحح؛ جلد: تیماج
جگری ضربی با ترنج و سرترنج مجدول مذهب عطف و حاشیه
قهوه‌ای، ۵۲ گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵ × ۲۱ سم [ف: ۱-۱۶۷]

● **اخلاق الابرار و النجاة من الاشرار / اخلاق / عربی**
axlāq-ul-abrār wa-n-nijāt-u min-al-ašrār

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

رساله‌ای مختصر در اصول اخلاقی که به روش عرفانی در چند
«فصل» گرد آمده است.

آغاز: نسخه خوانده نمیشود: و الصلاة و السلام علی محمد
المنجی ... أما بعد فان مفتاح السعادة التيقظ و منبع الشقاوة الغفلة.
انجام: فهذا ما أردنا ان نذكره فی شرح كيفية سلوك طريق
الاخرة و قد وينا بالمقصود و صلى الله علی خير مولود

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، بی‌ک، تا: ربيع الاول ۸۲۷ ق؛ مصحح، برگ اول
نویس است؛ جلد: مقوایی، ۱۲۸ گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳ × ۱۸ سم
[ف: ۳-۳۲۲]

● **اخلاق الاشراف / اخلاق / فارسی**

axlāq-ol-ašraf

عبید زاکانی، عبیدالله، - ۷۷۲ قمری

'obeyd-e zākānī, 'obeyd-ol-lāh (- 1371)

تاریخ تألیف: ۷۴۲ ق یا ۷۵۱ ق

گفتاری است انتقادی با نگارش شیوا در آداب اخلاقی که میان
مسلمانان رواج داشته و در روزگار زاکانی دگرگون شده و
فضایل را تبدیل به رذایل کرده بودند، در هفت «باب» و برخی ۷
«فصل» و هر باب دارای دو «مذهب» یکی منسوخ و دیگری
مختار. نام کتاب و نگارنده و تاریخ نگارش در دیباچه آمده
است: عناوین باب‌ها: ۱. حکمت؛ ۲. شجاعت؛ ۳. عفت؛ ۴.
عدالت؛ ۵. سخاوت؛ ۶. علم و فاء؛ ۷. حياء و صدق، رحمت و
شفقت.

آغاز: شکر نامحصور و حمد نا محدود حضرت واجب الوجود
را ... اما بعد بر رأی اهل کمال که روی سخن در ایشان است
پوشیدن نماند

انجام: نتیجه آن هر چه تمامتر در دنیا و آخرت بیاید.

چاپ: به کوشش اقبال آشتیانی، ضمن کلیات او، تهران، ۱۳۳۲

انجام: آنچه درصدر کتاب با برادران وعده رفته امیداست که
چون مبتلایی برین اخلاق مختار مواظبت نماید و آنرا ملکه خود
سازد نتیجه آن بهر چه تامل در دنیا و آخرت بیاید.

سنت است از این دو باب کتاب «احیاء العلوم» و دیگر کتاب‌ها
تلخیص و تحریر نموده است.
آغاز: الحمد لله الذی اعطانا الغضب لدفع المذمومات والحسد
لكسب المرغوبات و الکبر لاجتتاب المذلات ... و آله المجتبین
عن الحقد و الاذلال و المراياة و بعد فاعلم ان فی الانوار و غيره
من كتب الشرع
انجام: اللهم اختننا بالایمان و جنبنا عن الزیغ و الطغیان
و احفظنا عن خطر الشیطان و الخذلان آمین برحمتک یا ارحم
الراحمین.

همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۰/۲-۱۴/۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌ک، تا: ۱۲۵۷ ق؛ جلد: تیماج مشکی ضربی با ترنج با
سر مجدول گرهی، ۴ گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶ × ۲۱ سم [ف: ۱-۱۶۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۸۳/۳-۱۳/۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن حسن بن ملا قاسم، تا: ۱۳۰۹ ق، جا: قریه
سید آباد؛ جلد: مقوا سرخ عطف گالینگور قهوه‌ای، ۴ گ، ۱۹-۲۰
سطر، اندازه: ۱۷ × ۲۱ سم [ف: ۴-۲۱۱۲]

● **اخلاق احمدی / اخلاق / ترکی**

axlāq-e ahmadī

عثمان زاده، احمد تائب بن عثمان، - ۱۱۳۶ قمری

'osmān (- 1724) 'osmān tā'eb ebn-e 'osmān-zāde,

وابسته به: اخلاق محسنی = جواهر الاسرار کاشفی، حسین بن
علی (-۹۱۰)

اختصار و ترجمه ترکی «اخلاق محسنی» کاشفی است از احمد
بن عثمان متخصص به تائب و معروف به عثمان زاده. مترجم
می‌گوید: «اما خلاصه اثر باک کاشفی xx مجموعه حقایقک
اولد سرآمدی». و درباره تاریخ کار خود گفته است: «تاریخدر
اضافه ایله اسم پاکنه xx دیباچه رساله اخلاق احمدی»

[هدیه العارفین ۱۷۱/۱؛ معجم المؤلفین ۱۷۹/۱؛ فهرس المخطوطات التركية
العثمانية ۱۱/۱؛ فهرس مكتبة الاوقاف فی الموصل ۱۳۰/۷؛ تلخیص النصاب
از همین مؤلف]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۰-۲/۱۱۰

آغاز: کوثر حمد و ثنای خداوند عظیم که قائل لقد خلقنا الانسان
فی احسن تقویم در باعث نشو و نمای دوحه کمال، انجام: از
سپهر فتح و نصرت شارق طالع باد بالنبی و آله الامجاد. مصرع، این
را زهمه خلق جهان آمین باد. الهی تا بود افلاک و انجم xx مبادا
نام نیکش از جهان کم
خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۱۲؛ در برگ اول سرلوح مزدوج با

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (نخا)؛ جلد دوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276239

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۲